

Jaarverslag CLB's

Veel samenwerking met welzijn, maar nog geen sprake van echt partnerschap

De begeleiding die het CLB biedt aan leerlingen wordt jaar na jaar intensiever. Daarbij doen steeds meer van deze leerlingen een beroep op de draaischijffunctie van het CLB zoals blijkt uit de jaarcijfers van het schooljaar 2016 – 2017. Het jaarverslag toont bovendien heel wat uitdagingen aan voor de leerlingenbegeleiding in het algemeen, waarvan de hervorming op 1 september 2018 van start zal gaan.

Zes leerlingen op tien komen jaarlijks langs bij het CLB

694.566 leerlingen kwamen vorig schooljaar langs bij het CLB: dat zijn zes leerlingen op tien. Ongeveer de helft van de Vlaamse schoolpopulatie raadpleegde het CLB voor een medisch consult. Voor meer dan één leerling op vier werd een zorgvraag gesteld aan het CLB. Het aantal leerlingen voor wie een zorgvraag wordt gesteld daalt. Daarnaast zien we de intensiviteit van de CLB-begeleiding jaar na jaar toenemen. Vorig schooljaar voerde het CLB gemiddeld 3.8 activiteiten uit per leerling met een zorgvraag.

Cruciale draaischijffunctie op het snijpunt tussen onderwijs en welzijn

De CLB's nemen een belangrijke rol in als draaischijf waarbij ze samenwerken met heel wat externe diensten, onder andere binnen de jeugdhulp. Het aantal leerlingen waarvoor de CLB's samenwerken met het netwerk, blijft jaar na jaar

stijgen. Vorig schooljaar zette het CLB haar draaischijffunctie in voor meer dan 60.000 leerlingen, wat een stijging met 27 % betekent over de laatste 5 schooljaren. Daarbij werkt het CLB voornamelijk samen met voorzieningen uit de
Integrale Jeugdhulp.

De CLB's dienden voor 1.899 leerlingen een aanvraag in tot niet-rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp (bijvoorbeeld schoolvervangende dagopvang in een MFC). Hiermee staat het CLB in voor meer dan één aanvraag op zes van de totale jaarlijkse aanvragen tot niet-rechtstreeks toegankelijke hulp.

Daar stopt de begeleiding van het CLB echter niet. Het CLB blijft leerlingen hulp bieden omdat de wachttijd tot hulp steeds vaker oploopt. De gemiddelde wachttijd voor niet-rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp bedraagt inmiddels 240 dagen of zo'n acht maanden, een lange periode waarin de leerling naar school blijft gaan.

Tevens is het CLB een belangrijk aanspreekpunt voor leerlingen met een problematische thuissituatie. Het CLB staat hierbij in voor meer dan één aanmelding op vijf bij het Ondersteuningscentrum Jeugdhulp of OCJ. Voor 987 leerlingen startte het CLB zelf een kortdurende begeleiding op in het kader van een verontrustende situatie. Bij het Vertrouwenscentrum voor Kindermishandeling, de andere gemandateerde voorziening, diende het CLB 123 dossiers verontrusting in of meer dan 11 % van alle dossiers. Dat maakt van het CLB de tweede grootste aanmelder van verontrustingsdossiers, na het parket.

Ten slotte is het CLB ook bij het crisismeldpunt één van de grootste aanmelders: 1.337 leerlingen werden door het CLB aangemeld (dat is meer dan één dossier op zes). Dit aantal is toegenomen met 43 % op één schooljaar tijd.

Uitdagingen voor de leerlingenbegeleiding

Op 1 september 2018 wordt – onder voorbehoud van goedkeuring in het Vlaams Parlement – de hervorming van de leerlingenbegeleiding uitgerold. Daarbij worden de rollen en opdrachten van de school, het CLB en de pedagogische

begeleidingsdienst duidelijk uitgetekend. Het voeren van een kwalitatief zorgbeleid op de vier begeleidingsdomeinen (leren en studeren, onderwijsloopbaan, preventieve gezondheidszorg en psychosociaal functioneren) wordt voor scholen een erkenningsvoorwaarde. De CLB's zijn positief over deze hervorming, maar uit het jaarverslag blijkt dat er niettemin heel wat uitdagingen op de plank liggen voor de leerlingenbegeleiding.

Zo werden tijdens het schooljaar 2016 – 2017 in totaal 2.379 leerlingen begeleid in functie van een tijdelijke schorsing, wat een stijging van 62 % betekent tegenover vijf schooljaren geleden. 2.472 leerlingen werden definitief uitgesloten op school, een stijging van 35 %. Voor deze leerlingen gaat het CLB samen met de leerling, de ouders en de uitsluitende school op zoek naar een nieuwe school.

De rol van het CLB inzake controle op de leerplicht werd vorig jaar gewijzigd. Sinds 1 september 2016 moet de school iedere leerling die minstens 5 halve dagen ongewettigd afwezig is, melden bij het CLB. We merken onmiddellijk het effect van deze maatregel: de CLB's noteerden een toename van 19 % begeleidingen rond problematische afwezigheden op één schooljaar tijd.

Het aantal begeleidingen door het CLB van leerlingen die de regels op school overtraden, nam de laatste vijf schooljaren toe met 27,68 % (7.919 leerlingen). Het aantal begeleidingen rond lees-, spellings- en rekenproblemen daalt dan weer sterk: we stellen een daling vast met 28 % over de laatste vijf schooljaren heen. Het ziet ernaar uit dat het denken in labels stilaan plaats maakt voor het denken in termen van onderwijs- en opvoedingsbehoeften.

CLB online: een sterk staaltje netoverstijgende samenwerking

Bij het CLB kunnen leerlingen en ouders sinds enkele schooljaren ook online terecht. Hiervoor bundelen de CLB's de krachten binnen enkele sterke netoverstijgende projecten. Vorig jaar kwamen maar liefst 1.582.710 bezoekers langs op de website Onderwijskiezer, waar ze het volledige studieaanbod van Vlaanderen kunnen raadplegen. Daarnaast voerde het CLB meer dan 4.000

online gesprekken via CLBch@t. De populairste onderwerpen online waren studiekeuze, verliefdheid, seksualiteit en relatievaardigheid.

[Download het volledige jaarverslag](#)

Meer info? Een gesprek?

Inge Van Trimpont

Directeur Permanente
Ondersteuningscel GO! CLB
0470 13 04 06
02 790 93 16
inge.van.trimpont@g-o.be

Dries Vandermeersch

Voorzitter Raad van Directeurs
GO! CLB
0477 23 13 57
02 479 25 05
dries.vandermeersch@g-o.be

Stefan Grielens

Algemeen directeur Vrije-CLB-
Koepel vzw
0495 40 09 85
02 240 07 50
stefan.grielens@vclb-koepel.be

Walentina Cools

Voorzitter ISC
Coördinator pedagogische
begeleiding CLB OVSG
Onderwijskoepel van Steden
en Gemeenten vzw
0485 36 05 40
02 300 70 28
walentina.cools@ovsg.be

Karolien Elsen

Pedagogisch begeleider CLB
Provinciaal Onderwijs
Vlaanderen (POV)
0468 31 85 78
karolien.elsen@pov.be

De internettensamenwerkingscel of ISC is een informeel overleg van vertegenwoordigers van de drie centrumnetten (vier koepels) van de centra voor leerlingenbegeleiding. De ISC overlegt over actuele beleidsontwikkelingen die de CLB-sector beïnvloeden en neemt sectorale standpunten in. De ISC is ook het aanspreekpunt voor externe partners en legt ook zelf contacten met andere partners uit de welzijns- en gezondheidssector.